

Elin Segerlind (V)
April 2022

Herr talman vi är här för vår årliga debatt kring djurskyddsfrågor. Det är ett betänkande som är särskilt viktigt för att det så tydligt berör individer som själva saknar röst att göra sig hörda med. Istället lämnas det upp till oss att föra deras talan och vara kloka nog att se till att deras väl och ve blir en prioritet.

Mink

Pandemin har under det senaste året varit med oss i allt vi gjort så även i det här utskottet, och så även i frågan om djurskydd och kanske då framför allt i frågan kring minkfarmernas fortsatta vara eller icke vara.

Under pandemin spred sig Covid bland de danska minkfarmarna. Det resulterade tillslut i ett beslut om att avliva alla minkar och också i en historisk nedstängning. I Sverige, som har en betydligt mindre besättning än vad Danmark hade, såg man också smittan sprida sig mellan minkfarmarna. Först var det osäkert om det skulle bli ett stopp även i Sverige, men tillslut landade man i mittenvägen. Behåll den besättning som finns men ingen ny avel för 2021. En vinst till viss del som sedan grusades av att minkfarmningen återigen nu tillåts i Sverige.

Nackdelen med förfarandet är att Sverige nu har betalat ersättning för att upprätthålla en verksamhet som få egentligen vill se fortsätter. Istället skulle vi ha betalat ut ersättning för att en gång för alla avsluta minkuppfödningen och minkarnas liv i bur. Regeringens linje är istället att svälta ut minkuppfödarna, vilket också till del lyckas i och med att vissa tvingas slå igen. De sätter sin tro till att marknaden löser det hela, något man hade förväntat sig om vi hade haft en borgerlig regering men nu... nog förväntade jag mig mer än att hänvisa till marknaden och hur illa jag än tycker om att vi håller djur i bur är det viktigt att de som idag får sitt leverne från den här verksamheten erbjuds en sansad väg ut.

Flera länder tar beslut om att stoppa den inhemska pälsdjursuppfödningen. Innan har det varit Norge och ytterligare 15 länder runt om i Europa, även Polen är på väg mot ett beslut om utfasning. Ska Sverige verkligen vara det sista landet i Europa att stå kvar med den här typen av djurhållning?

Hönor

Andra djur som vi fortfarande håller i bur på det här sättet är hönor. I den nya djurskyddslagen förstärks rätten för djur att kunna röra sig obehindrat och utföra beteenden som är viktiga för deras välfärd. Hönor i bur – i bur – bara där borde vi ju förstå att det här inte går att upprätthålla. Inreda burar eller inte. Det är ett djur i en bur. Det finns inget naturligt med det. Sverige borde sätta ett slutdatum för när burarna ska vara borta från den svenska äggindustrin, det ger tydliga riktlinjer för de som fortsätter bedriva den här typen av verksamhet och all möjlighet för dem att ställa om. En absolut majoritet av svenska folket vill också se den här utvecklingen, så låt oss göra det. Om man tar in i beräkningen att många gårdar redan har gått över till

Elin Segerlind (V)
April 2022

frigående system borde utfasningen av de sista burarna kunna ske inom de närmsta åren.

Problemen med kycklingindustrin är i sig också omfattande, det har flera avslöjanden visat de senaste åren. Och med bilder från djurhallar med tusentals kycklingar som trängs på en liten spån beklädd golvyta förstår man just att orden djur och industri aldrig borde få sättas samman.

Utevistelse

Frågan om betesrätt har kommit upp på dagordningen den senaste tiden. Sverige har ett unikt krav på att mjölkkor ska hållas på bete sommartid. Det här är också en faktor som är viktig för svenska konsumenter när de väljer i mejeridisken, om det nu kan vara ett argument som biter mer än djurvälferden. Debatten har gått som att lösdrift inomhus kan vara ersättning nog. Forskningen visar däremot att bete för mjölkkor har positiva effekter på kornas hälsa och det är också ett starkt naturligt beteende. Vänsterpartiet delar uppfattningen att situationen för våra mjölkbönder är akut och kräver åtgärder. Vi har därför också föreslagit att öka stöder för betesmarker, men vi menar att ett försvagat djurskydd aldrig kan vara den hållbar strategi för det svenska lantbruket och vår livsmedelsproduktion.

Kortare och färre djurtransporter

En annan ohållbar aspekt av djuruppfödningen för konsumtion är djurtransporterna. I Sverige får de transporterna inte överstiga 8 timmar, förutom då en rad undantag som gör att transporten kan bli så mycket som 12 timmar lång. Minskad transporttid är en av de viktigaste faktorerna för att minska antalet djur som självdör under transporter enligt EFSA, EU:s myndighet för livsmedelssäkerhet.

Sverige behöver vara en stark röst i EU för att minska transporterna så de inte överstiger fyra timmar inom EU och också ta fram en nationell strategi för att minska mängden djurtransporter.

Bedövning

Djurtransporterna har ofta ett mål och det är slakteriet. Metoderna som används på slakterierna har varit föremål för debatt genom åren och nu senast är bedövningsmetoden med koldioxid. Att koldioxidbedövning orsakar starkt obehag för grisar har varit känt av forskare i 20 år. Det behöver inte fortgå.

Ett första steg för att komma bort från den plågsamma bedövningsmetoden är att sätta ett slutår och ett datum för när koldioxidbedövningen ska vara borta från de svenska slakterierna. Först då får branschen på riktigt anledning att titta efter alternativa metoder.

Elin Segerlind (V)
April 2022

Ett andra steg är att omgående tillsätta resurser för att ta fram alternativa bedövningsmetoder. Det finns redan i dag intressanta projekt bl.a. på SLU där t.ex. kvävgassum studeras som ett alternativ. Så länge koldioxidbedövningen är tillåten och inget slutdatum är satt saknas dock incitamenten att gå ifrån den billiga bedövningen med koldioxid. Det är tråkigt att utskottet den här gången snubblar på målsnöret och inte får till ett tillkännagivande för att satsa ytterligare på forskning om alternativa bedövningsmetoder vid slakt.

Även inom vattenbruket, en djuruppfödning på stark fram marsch använder man sig av koldioxidbedövning med likvärdigt och i flera fall än sämre resultat. En samlad forskarkår har dömt ut metoden som plågsam, utdragen och icke-fungerande. I ett yttrande skriver SLU att det inte är en etiskt acceptabel metod för bedövning eller avlivning av fisk.

Studier visar att en hög andel av fiskarna är vid fullt medvetande vid avblodning, Detta är i strid med djurskyddslagen som säger att alla djur ska vara medvetslösa vid slakt. I vårt grannland Norge har man p g a metodens brister redan infört ett förbud.

Med tanke på de stora satsningar som görs runt om i landet, Sotenäs och Säfte för att nämna två så är det hög tid att det tas fram alternativ. Vänsterpartiet vill därför se att Jordbruksverket får i uppdrag att ta fram föreskrifter om slakt av uppfödda fiskar där koldioxidbedövning förbjuds men att förbudet bör ligga några år fram i tiden för att underlätta en omställning.

Hundar

Människans bästa vän pratade får lite särskilt uppmärksamhet i det här årets djurskyddsbetänkande. Vi får inte mindre än tre tillkännagivanden som utgår ifrån problemen kring hundsmuggling.

Under pandemin såg vi hur det ökade eftersom fler av oss vill ha hund eftersom fler av oss var hemma mer så kunde hunduppfödare i Sverige inte möta det intresse som då fanns. Det tomrum som uppstått har hundsmugglare runt om i Europa gladeligen fyllt.

Under första halvan av 2021 hade tullen i södra Sverige hittat 108 hundar. 2015 bedömdes handeln med hundar och även katter i 12 av EU:s medlemsstater omfatta 61 miljoner hundar och 67 miljoner katter till ett värde av ungefär 1,3 miljarder Euro. Det har uppstått en storskalig uppfödning i "valpfabriker", en verksamhet under myndigheternas radar.

Tullverket har själva nämnt en rad olika åtgärder som skulle behövas, som ökad samordning mellan Tullverket och andra berörda myndigheter men också skarpare straff för smuggling.

Idag håller insmugglingen av en hundvalp samma straffvärde som en insmugglad liter vodka.

Det är inte rimligt. Vänsterpartiet menar att det behövs en tydlig handlingsplan för hur vi ska komma åt problemet som knyter samman samhällets olika delar och t.ex. tar bort onödiga problem som att myndigheter inte kan dela information med varandra på grund av sekretess.

Vänsterpartiet välkomnar därför särskilt de tre tillkännagivandena som nu med total enighet kommer från utskottet. Att vi när vi har en situation med en ökad smuggling av hundar men även andra djur samtidigt har en veterinärkår som till del upplever att de inte kan anmäla misstanke om djursmuggling är inte hållbart och det är bra att regeringen nu får ett tydligt uppdrag att säkerställa att veterinärer har möjlighet att anmäla misstänkt illegal införsel av djur så att berörda myndigheter kan agera för att kunna vidta åtgärder mot sådan verksamhet.

På samma sätt behöver regeringen säkerställa att Tullverket fortsatt kan stoppa fordon för att söka efter djur i samband med att arbetet med djurhälsoutredningens förslag fortgår.

Illegal handel med djur är också ofta starkt förknippad med organiserad brottslighet, den är också en risk för omfattande smittspridning bland djur och människor samtidigt som det ofta utsätter djuret för stort lidande. Därför måste arbetet mot djursmuggling stävjas i grunden och det är bra att berörda myndigheter nu kan få ett uppdrag att tillsammans arbeta organiserat för att lyckas med detta.

Men i slutänden är detta också inte ett nationellt problem utan ett internationellt problem och därför behöver det ske ett samarbete inom EU och Vänsterpartiet hade velat se gemensamma krav på ID-märkning inom EU och ett register som länkar samman länderna för att kunna hålla bättre koll vid gränserna.

Och apropå det internationella samarbete så vill lyfta behovet av att Sverige arbetar för att det förbud mot svanskupering. Det är förbjudet att kupera svansen på djur, trots det så fortsätter kuperingen att äga rum runt om i EU. När det finns en djurskyddslagstiftning så behöver den följas. Att den som nu har funnits i flera år men ändå inte efterlevs duger inte. Det är viktigt att Sverige driver på för att efterlevnaden inom EU ökar. Det är för djurens skull.

Avslutningsvis och när vi ändå talar om samarbete så har Sverige en stark djurskyddslagstiftning men ändå med behov av förbättringar. Det arbete som Sverige ändå har gjort behöver nå ut. Vänsterpartiet vill se att regering i samarbete med riksdagen och berörda organisationer utarbeta en tydlig strategi för att få tills stånd en FN deklARATION för djurvälstånd. I samband med den ökade andelen storskalig djurindustri och att handeln med vilda djur ökar vilket leder till ökad risk för nya pandemier är gemensamma regelverk kring djurskydd en viktig nyckel för framtiden.

Elin Segerlind (V)
April 2022

Med det Herr talman yrkar jag bifall till reservation 14 och den gemensamma reservationen 30
Tack.